

Početa stranica > Sudski postupci > Građanski predmeti > Sud koje države je nadležan?

Sud koje države je nadležan?

Rumunjska

1 Moram li tužbu podnijeti redovnom građanskom sudu ili specijaliziranom sudu (npr. sudu za radne sporove)?

Osim redovnih sudova, u Rumunjskoj postoje specijalizirani odjeli ili vijeća za rješavanje sporova koji se odnose na određene stvari.

U skladu s odredbom Zakona br. 304/2004 o ustroju pravosuđa, Visoki i kasacijski sud (*Înalta Curte de Casație și Justiție*) ima četiri odjela – građanski odjel I., građanski odjel II., kazneni odjel, odjel za upravne i porezne sporove – vijeće devet sudaca i skupni odjel, od kojih svaki ima vlastitu nadležnost. Žalbeni sudovi, sudovi posebne nadležnosti ili, prema potrebi, okružni sudovi imaju specijalizirane odjele ili vijeća za građanske predmete, kaznene predmete, predmete koji uključuju djecu i obiteljska pitanja, predmete koji uključuju upravne i porezne sporove, predmete koji se odnose na radne sporove i sporove u pogledu socijalnog osiguranja, trgovačkih društava, trgovačkog registra, nesolventnosti, nepoštenog tržišnog natjecanja, pomorskih i riječnih pitanja. Specijalizirani sudovi posebne nadležnosti mogu se, prema potrebi, uspostaviti za presuđivanje u prethodno navedenim stvarima.

2 Ako je predmet u nadležnosti redovnih građanskih sudova (odnosno ako ti sudovi imaju odgovornost za takve predmete), kako doznati kojem sudu treba podnijeti tužbu?

Zakonom o parničnom postupku utvrđen je uobičajen postupak u građanskim predmetima. Njegove se odredbe primjenjuju i na druge stvari, osim ako je zakonima kojima su one uređene utvrđeno drukčije.

Člancima od 94. do 97. Zakona o parničnom postupku uređuje se stvarna nadležnost građanskih sudova.

U svojstvu *prvostupanijskih sudova* okružni sudovi rješavaju sljedeće predmete koji uključuju zahtjeve koji se (ne) mogu procijeniti u novčanoj vrijednosti: zahtjeve koji su, u skladu sa *Zakonom o parničnom postupku u nadležnosti suda za skrbništvo i obiteljske predmete*;

zahtjeve koji se odnose na upis u registre građanskog statusa;

zahtjeve koji se odnose na upravljanje višekatnicama / stanovima / prostorima koji su u isključivom vlasništvu više osoba i na pravne odnose koje su udruženja vlasnika stanova uspostavila s drugim fizičkim i pravnim osobama;

zahtjeve za iseljenje;

zahtjeve koji se odnose na zajedničke zidove i jarke, udaljenost između zgrada i nasada, pravo prolaska, terete, druga ograničenja koja utječu na vlasnička prava;

zahtjeve koji se odnose na promjene granica i označivanje granica;

zahtjeve za zaštitu imovine;

zahtjeve koji se odnose na pozitivne ili negativne obveze koje se ne mogu procijeniti u novčanoj vrijednosti;

zahtjeve koji se odnose na sudsku raspodjelu, neovisno o predmetnoj vrijednosti;

druge zahtjeve koji se mogu procijeniti u novčanoj vrijednosti do iznosa od 200 000 RON i uključujući taj iznos, neovisno o svojstvu stranaka;

Okružni sudovi odlučuju o žalbama na odluke nadležnih javnih tijela i drugih nadležnih tijela. Okružni sudovi odlučuju i o drugim zahtjevima koji su u skladu sa zakonom u njihovoj nadležnosti.

Sudovi posebne nadležnosti odlučuju :

kao *prvostupanijski sud*, o svim zahtjevima koji u skladu sa zakonom nisu u nadležnosti drugih sudova;

kao žalbeni sud, o žalbama na presude koje su donijeli suci prvostupanijskih sudova;

kao revizijski sud, o predmetima koji su posebno predviđeni zakonom;

o bilo kojim zahtjevima koji su u skladu sa zakonom u njihovoj nadležnosti.

Žalbeni sudovi odlučuju:

kao prvostupanijski sud, o zahtjevima koji se odnose na upravne i porezne sporove;

kao žalbeni sud, o žalbama na presude koje su donijeli prvostupanijski sudovi posebne nadležnosti;

kao revizijski sud, o predmetima koji su posebno predviđeni zakonom;

o bilo kojim zahtjevima koji su u skladu sa zakonom u njihovoj nadležnosti.

Visoki i kasacijski sud odlučuje o:

žalbama na presude žalbenih sudova i druge presude u slučajevima predviđenima zakonom;

revizijama u interesu zakona;

zahtjevima koji se odnose na odgovore na prethodna pitanja za obrazloženje određenih pravnih stvari;

o bilo kojim zahtjevima koji su u skladu sa zakonom u njegovoj nadležnosti.

2.1 Postoji li razlika između nižih i viših redovnih građanskih sudova (npr. okružnih sudova kao nižih sudova i regionalnih sudova kao viših sudova), a ako postoji, koji je sud nadležan za moj predmet?

Rumunjski građanski pravosuđni sustav razlikuje niže i više sudove pri čemu se nadležnost povezuje s predmetom koji se utvrđuje među sudovima različitih razina u skladu s funkcionalnim (vrsta dužnosti) i postupovnim kriterijima (vrijednost, predmet ili vrsta spora).

Zakon o parničnom postupku unio je promjene u pogledu nadležnosti te su sudovi posebne nadležnosti postali sudovi s punom nadležnošću u odlučivanju o meritumu predmeta u prvom stupnju. Nadležnost okružnih sudova uključuje odlučivanje o malim i/ili manje složenim tužbenim zahtjevima koji su vrlo česti u praksi.

Žalbeni sudovi nadležni su uglavnom za odlučivanje o žalbama, dok je Visoki i kasacijski sud redovni revizijski sud koji osigurava jedinstveno tumačenje i primjenu prava na nacionalnoj razini.

2.2 Mjesna nadležnost (je li sud u gradu A ili gradu B nadležan za moj predmet?)

2.2.1 Osnovno pravilo mjesne nadležnosti

Pravila o mjesnoj nadležnosti rumunjskog građanskog pravosuđnog sustava utvrđena su u članku 107. i dalje Zakona o parničnom postupku.

U skladu s općim pravilom, zahtjev se podnosi sudu u mjestu prebivališta ili sjedišta tuženika.

2.2.2 Iznimke u odnosu na osnovno pravilo

Postoje posebna pravila o mjesnoj nadležnosti, primjerice:

ako tuženikovo prebivalište/sjedište nije poznato, zahtjev se podnosi sudu u mjestu tuženikova boravišta / ureda predstavništva i, ako ono nije poznato, sudu u mjestu prebivališta / sjedišta / boravišta / ureda predstavništva tužitelja;

zahtjev protiv pravne osobe uređene privatnim pravom može se podnijeti i sudu u mjestu jednog od njezinih društava kćeri bez pravne osobnosti;

zahtjev protiv udruženja, društva ili drugog subjekta bez pravne osobnosti može se podnijeti sudu koji je nadležan za osobu kojoj je, na temelju suglasnosti njegovih članova, povjereno rukovođenje ili upravljanje tim udruženjem, društvom ili drugim subjektom; ako takva osoba ne postoji, zahtjev se može podnijeti sudu u čijoj su nadležnosti članovi predmetnog subjekta;

zahtjev protiv države, središnjih ili lokalnih tijela i institucija te drugih pravnih osoba uređenih javnim pravom može se podnijeti sudu u mjestu prebivališta /sjedišta tužitelja ili sudu u mjestu tuženikova sjedišta.

2.2.2.1 Kada mogu odabrati između suda u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila) i drugog suda?

Rumunjskim Zakonom o parničnom postupku predviđena su pravila alternativne nadležnosti (članci od 113. do 115.) Stoga, sljedeći sudovi isto tako imaju mjesnu nadležnost:

sud u mjestu prebivališta tužitelja (zahtjevi za utvrđivanje roditeljstva);

sud u mjestu prebivališta tužitelja-vjerovnika (obveza uzdržavanja);

sud u mjestu izvršenja ugovorne obveze, kako je predviđeno ugovorom;

sud u mjestu gdje se nalazi imovina (zakupi, upis zemljišta u registar /obrazloženje / ispravak)

sud u mjestu polazišta / odredišta (ugovori o prijevozu);

sud u mjestu izvršenja plaćanja (mjenice, čekovi, zadužnice ili drugi instrumenti osiguranja);

sud u mjestu prebivališta potrošača (naknada štete potrošaču za ugovore sklopljene sa stručnjacima);

sud u mjestu počinjenja štetne radnje / delikta ili u mjestu nastanka štete za zahtjeve koji se odnose na obveze proizišle iz takvih djela.

Ako izvan mjesta prebivališta tuženik redovito obavlja poslovne djelatnosti, odnosno poljoprivredne, trgovačke, industrijske ili slične djelatnosti, zahtjev se može podnijeti i sudu u mjestu obavljanja djelatnosti u pogledu novčanih obveza koje proizlaze iz tog mjesta ili koje se ondje trebaju izvršiti.

Kad je riječ o osiguranju, zahtjev za naknadu štete može se podnijeti i sudu u mjestu prebivališta ili sjedišta osiguranika, mjestu gdje se nalazi osigurana imovina ili mjestu gdje je nastao osigurani rizik.

Odabir nadležnosti na temelju sporazuma smatra se ništavnim i nevažećim ako se donosi prije nego što je nastalo pravo za naknadu štete, dok u pogledu pitanja koja se odnose na obvezno osiguranje od građanskopravne odgovornosti, oštećena treća strana može pokrenuti izravan postupak i pred sudom u mjestu njezina prebivališta/sjedišta.

Sud u mjestu prebivališta/boravišta zaštićene osobe odlučuje o mjesnoj nadležnosti u pogledu zahtjeva za zaštitu fizičkih osoba za koje je, u skladu sa Zakonom o parničnom postupku, nadležan sud za skrbništvo i obiteljska pitanja. U slučaju zahtjeva sudu za skrbništvo i obiteljska pitanja za odobrenje sklapanja pravnih akata (u pogledu imovine), nadležan je sud u mjestu gdje se nalazi imovina. U tom slučaju, sud za skrbništvo i obiteljska pitanja koji je donio presudu dostavlja presliku presude sudu za skrbništvo i obiteljska pitanja u mjestu prebivališta / boravišta zaštićene osobe.

Zahtjev za razvod braka u nadležnosti je okružnog suda u mjestu gdje se nalazi posljednji zajednički dom bračnih drugova. Ako bračni drugovi nemaju zajednički dom ili ako ni jedan od njih više ne živi u mjestu za koje je nadležan okružni sud i u kojemu se nalazi njihov zajednički dom, nadležan je okružni sud u mjestu gdje se nalazi dom tuženika. Ako tuženik ne živi u Rumunjskoj, a rumunjski sudovi imaju međunarodnu nadležnost, nadležan je sud u mjestu gdje se nalazi tužiteljev dom. Ako ni tužitelj ni tuženik ne žive u Rumunjskoj, stranke mogu zahtjev za razvod braka podnijeti bilo kojem okružnom sudu u Rumunjskoj. Ako takav dogovor ne postoji, zahtjev za razvod braka podnosi se Okružnom sudu petog okruga u Bukureštu (članak 914. Zakona o parničnom postupku).

Zahtjevi za rješavanje pojedinačnih radnih sporova podnose se sudu posebne nadležnosti u mjestu prebivališta/rada tužitelja (članak 269. Zakona br. 53 /2003 – Zakon o radu).

2.2.2.2 Kada moram odabrati neki drugi sud, a ne onaj u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila)?

Pravila kojima se utvrđuje isključiva mjesna nadležnost predviđena su u člancima od 117. do 121. Zakona o parničnom postupku. Stoga:

zahtjevi koji se odnose na stvarna imovinska prava podnose se samo sudu u mjestu gdje se nalazi imovina. Ako se imovina nalazi na području nadležnosti više sudova, zahtjev se podnosi sudu u mjestu prebivališta/boravišta tuženika, ako se nalazi na bilo kojem od tih područja nadležnosti ili, ako ne, bilo kojem sudu u mjestu gdje se nalazi imovina. Te se odredbe primjenjuju i na zahtjeve za zaštitu vlasništva, zahtjeve za označivanje granica, zahtjeve koji se odnose na ograničenja prava u pogledu nekretnina te zahtjeve za sudsku raspodjelu imovine ako nepodijeljeno suvlasništvo nije posljedica nasljeđivanja; u pitanjima nasljeđivanja, do razdvajanja nepodijeljenog suvlasništva isključivu nadležnost ima sud u mjestu posljednjeg prebivališta preminuloga kad je riječ o zahtjevima koji se odnose na:

valjanost ili provedbu oporučnih raspolaganja;

nasljeđivanje, njegove troškove i troškove koje se odnose na moguće međusobne tužbe nasljednika;

zahtjeve legatarata/vjerovnika pokojnika protiv bilo kojeg nasljednika / izvršitelja oporuke;

u pogledu zahtjeva koji se odnosi na društva, do završetka postupka likvidacije / brisanja iz registra, isključivu nadležnost ima sud u mjestu sjedišta društva;

sud posebne nadležnosti u mjestu sjedišta dužnika ima isključivu nadležnost za zahtjeve koji se odnose na nesolventnost / dogovore vjerovnika;

zahtjevi koje je podnio stručnjak protiv potrošača mogu se podnijeti samo sudu u mjestu prebivališta potrošača.

2.2.2.3 Mogu li stranke same dodijeliti nadležnost sudu koji inače ne bi bio nadležan?

Kad je riječ o sporovima u tijeku, stranke se mogu dogovoriti pisanim putem ili putem usmenih iskaza pred sudom da o predmetima koji se odnose na imovinu i druga prava koja mogu imati trebaju odlučivati sudovi koji nemaju mjesnu nadležnost, osim ako imaju isključivu nadležnost. U sporovima koji se odnose na zaštitu prava potrošača i druge predmete utvrđene zakonom, stranke se o odabiru nadležnosti mogu dogovoriti tek nakon što nastane pravo za naknadu štete, a svaki drukčiji dogovor smatra se ništavnim i nevažećim (članak 126. Zakona o parničnom postupku).

Pomoćni, dodatni i sporedni zahtjevi podnose se sudu koji je nadležan za glavni zahtjev, čak i ako su u stvarnoj ili mjesnoj nadležnosti drugog suda, osim za zahtjeve koji se odnose na nesolventnost ili dogovore vjerovnika. Te se odredbe primjenjuju i ako je nadležnost za glavni zahtjev utvrđena zakonom u korist specijaliziranog odjela ili vijeća. Ako sud ima isključivu nadležnost za jednu od stranaka, taj sud ima isključivu nadležnost za sve stranke (članak 123. Zakona o parničnom postupku).

Osim toga, u skladu s odredbama članka 124. Zakona o parničnom postupku, sud koji je nadležan za odlučivanje o glavnom zahtjevu odlučuje i o obrani i iznimkama, osim u zahtjevima koji su prethodna pitanja i u isključivoj su nadležnosti drugog suda, dok o postupovnim pitanjima odlučuje sud pred kojim su postavljena.

Pitanje opće nenadležnosti sudova mogu pokrenuti stranke ili sudac u bilo kojoj fazi postupka. Pitanje stvarne ili mjesne nenadležnosti koja se odnosi na javni poredak mora se postaviti na prvoj raspravi za koju su stranke uredno primile sudski poziv, dok nenadležnost koja se odnosi na privatni poredak može dovesti u pitanje samo tuženik putem obrane ili, ako obrana nije obvezna, najkasnije na prvoj raspravi za koju su stranke uredno primile sudski poziv pred

prvi sud. Ako se nenadležnost ne odnosi na javni poredak, stranka koja je podnijela zahtjev sudu koji nije nadležan neće moći zatražiti izjavu o nenadležnosti (članak 130. novog Zakona o parničnom postupku).

U građanskim sporovima s prekograničnim implikacijama, u stvarima koje se odnose na prava koja su slobodno dostupna strankama u skladu s rumunjskim pravom, ako su se stranke valjano dogovorile da je rumunjski sud nadležan odlučivati o trenutnim ili mogućim sporovima u pogledu tih prava, rumunjski su sudovi jedini nadležni za odlučivanje o tim stvarima. Osim ako je zakonom propisano drukčije, rumunjski sud pred koji je pozvan tuženik nadležan je za odlučivanje o zahtjevu ako se tuženik pojavi pred sudom i iznese obranu o meritumu predmeta, a da se pritom ne pozove na iznimku koja se odnosi na nenadležnost najkasnije do završetka faze istrage u predmetu pred prvim sudom. U dvama prethodno navedenim slučajevima rumunjski sud može odbiti zahtjev ako je iz svih okolnosti predmeta razvidno da spor nema značajnu poveznicu s Rumunjskom (članak 1066. novog Zakona o parničnom postupku).

3 Ako je predmet u nadležnosti specijaliziranih sudova, kako doznati kojem se sudu moram obratiti?

Vidjeti odgovore na pitanja 1., 2., 2.1., 2.2., 2.2.2.1., 2.2.2.2.

Posljednji put ažurirano: 13/06/2018

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.